

Nr 84.

Av herr **Johansson** i Brånalt, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående en särskild penningsskatt å ogifta personer m. fl.

Vid förra årets riksdag tillät jag mig väcka en motion om åtgärders vidtagande för införandet av särskild skatt på ogifta vid viss ålder och gifta makar med ej fler än två barn. De skäl, som jag därför anförde, borde vara klara och tydliga för var och en, och jag vill härmed ånyo åberopa desamma, ävensom hur de medel skola användas, som genom denna skatt tillföras staten. Däremot kan, kanske med skäl, anföras anmärkningar mot såväl den föreslagna åldersgränsen som skatteprocenten och dess förhöjning, men jag anser mig behöva anmärka, att jag begärde en utredning av frågan och endast framkastade ett förslag om, hur jag tänkte mig skatteförslaget läggande, då jag förmodade, att såväl bevillningsutskottet som Kungl. Maj:t efter verkställd utredning föreslogo sådana ändringar, som ansågos behövliga.

Förra årets bevillningsutskott avstyrkte motionen, trots den erkände det »rättvist, att en ensam person, som icke betungas av försörjningsskyldighet för andra och således själfvallet besitter större skatteförmåga, lämnar relativt större direkt bidrag till det allmänna». Men utskottet ansåg det osäkert, om mitt förslag skulle verka i sådan riktning, och som skäl för denna åsikt anfördes bland annat, »att änklingar och änkor ofta nog hava större svårigheter än de gifta att draga försorg om en talrik barnskara, ävensom att i många fall försörjningsplikt mot föräldrar och andra anhöriga kan hindra en person att ingå äktenskap». Mot dessa skäl vill jag här anmärka, att jag ej syftat på dessa som skatteobjekt, om de, trots deras änkestånd, fullgjort sin skyldighet mot samhället i folkökningshän-

seende. Jag anser även, att försörjningsplikt mot föräldrar och andra nära anhöriga bör tagas hänsyn till, då den föreslagna skatten påföres.

Det är särskilt två motiv, som för mig varit de ledande för framläggandet av detta förslag.

För det första anser jag det vara samhällets oavvisliga plikt att se till, att varje individ fullgör sin skyldighet som medborgare och människa och det torde ej kunna förnekas av någon — som tror, att vårt folk, även i framtiden som nation är värt att få leva sitt eget fria och självständiga liv — att den största medborgarskyldighet, som åligger varje, till kropp och själ frisk och sund man och kvinna, är den, att de i sin mån bidra till folkökningen och på samma gång underordna sig den lag och ordning, som råder i det samhälle, vari de leva.

Då vi av statistiken se hur såväl äktenskapsfrekvensen som antalet födda äkta barn är i så starkt sjunkande, att stor fara föreligger för vårt folk att bli en utdöende nation, tack vare det sig allt mer och mer omgripande och nedträngande kravet på tillfredsställandet av njutningslystnad och bekvämligheter, så anser jag det vara en samhällets oeftergivliga skyldighet att sätta de människor, som uraktlåtit fullgörandet av sin största och heligaste skyldighet, i tillfälle att, låt vara på ett mindre värdigt sätt, gottgöra denna sin försummelse genom särskild penningsskatt.

Det andra motivet är, att jag anser, att skatt till samhället bör utgå efter vars och ens inkomst- och skatteförmåga, och alla måste erkänna (t. o. m. förra årets bevillningsutskott) att de ogifta, som ej betungas av försörjningsplikt för andra, ha större skatteförmåga än de gifta, som ha barn. Samma är förhållandet med gifta makar med inga eller blott få barn i jämförelse med sådana med en talrik barnskara, förutsatt att de leva i lika inkomst- och samhällsställning och ha lika stora utgifter för tillfredsställande av sina bekvämlighetskrav och njutningsbehov.

Jag menar, att vi i vårt land ej blott behöva en i antal tillväxande utan även en kraftfull och kunnig befolkning, full av arbetslust och arbetsglädje, och då vi i vårt land ännu ha många barnrika familjer, där föräldrarnas ekonomiska förhållanden omöjliggör för dem att lämna sina barn den vård och fostran, som äro erforderliga för danandet av livskraftiga, dugliga och goda svenska medborgare, anser jag det vara samhällets ofrånkomliga skyldighet att på bästa sätt träda hjälpare fram, och håller före, att den inkomst, som omnämnda skatt komme att tillföra staten, bör i första hand användas till att uppnå detta mål.

Det kan ifrågasättas, om ej den här åsyftade skatten även borde utgå som personskatt, oavsett inkomsten. Men det är min övertygelse, att den bör utgå med viss procent av inkomstbeloppet, och att skatteprocenten bör höjas såväl i förhållande till inkomstbeloppets storlek som åldern, t. ex. så att en 50-åring finge erlägga högre procent av sin inkomst än en 30-åring och en person med 10,000 kronors inkomst högre procent än en med ett tusen.

I den reservation, som var bifogad omnämnda utskottsutlåtande och avgiven av dess ordförande, herr K. G. Karlsson, jämte 6 andra dess ledamöter, heter det, att de ansågo, att i utskottets motivering bort givas uttryck åt, att vid en allsidig utredning av de beskattningsproblem, som beröras i utskottsbetänkandet, den huvudtanke, som ligger bakom denna motion och tidigare förslag i enahanda riktning, kan förtjäna att upptagas till prövning, om också ett eventuellt realiserande av densamma givetvis bör ske efter andra grunder och helt annan måttstock än dem, jag då satt i fråga. Jag tror mig veta, att allt flera av klarseende och ansvarskännande medborgare inse och beakta den stora fara vårt folk ovillkorligen går till mötes i folkökningshänseende samt erkänna och förstå, att något från statens sida ovillkorligen erfordras, om vi skola ha utsikt att få en större folkökning, och en sundare, livskraftigare och dugligare befolkning, och jag är ej så förmäten, att jag tror, att förverkligandet av de tankar, jag här framkastat, ensamt skulle kunna råda bot för berörda missförhållande, eller att något bättre medel ej skulle finnas, och jag tror också, att om blott en god vilja förefinnes för att kunna åstadkomma någon rättelse i dessa missförhållanden, skulle alltid något kunna vinnas vare sig den väg jag föreslagit beträddes eller någon annan, som vore ändå bättre och som kunde fortare och säkrare leda till det åsyftade målet — större folkökning, en sund, duglig och livskraftig befolkning.

I förhoppning, att riksdagen ville beakta dessa, i samhällets eget livsintresse betydelsefulla, frågor, får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om, att utredning verkställes, antingen genom den arbetande kommunalskattekommittén, eller annorledes, om särskild penningskatt å ogifta män och kvinnor i viss ålder, ävensom å gifta makar med

inga eller högst 2 barn att försörja, och därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 25 januari 1916.

Nils Johansson.
